

Arkivsak: 18/01874-1

Saksdokumenter:

BM 19/18-1 Avtale om registrering av dåp (07.03.11)

Avtale om dåp - revisjon og status

Den norske kirke, ved Bispemøtet og Kirkerådet, inngikk i mars 2011 en avtale med Normisjon, Indremisjonsforbundet og Norsk luthersk misjonssamband om dåp på bedehus. Bakgrunnen for avtalen var et ønske om å formalisere en praksis som var utbredt, at personer som hadde tilhørighet og menighetsfelleskap ved et bedehus, og samtidig ønsket å beholde sitt medlemskap i Den norske kirke, fikk mulighet til å kirkebokføre dåp forrettet ved et bedehus.

I avtalens pkt 6 heter det at «partene er enig om å avholde møter for å evaluere avtalen». Sju år etter at avtalen ble underskrevet er det ikke holdt et slikt møte. I denne perioden har situasjonen mellom DNK og organisasjonene endret seg, ikke minst på grunn av at alle de tre misjonsorganisasjonene på ulikt vis har opprettet egne trossamfunn.

Det bør nå avholdes et slikt evalueringsmøte for å se på hvordan avtalen står seg syv år etter. Et slikt møte vil naturlig også berøre relasjonen mellom organisasjonene og Den norske kirke.

Forslag til vedtak

Bispemøtet tar initiativ til at det innkalles til et møte mellom partene i avtalen for evaluering, jf. avtalens pkt. 6.

Saksorientering

Bakgrunn

Bispemøtet og Kirkerådet tok høsten 2009 initiativ til en samtale med representanter fra Norsk luthersk misjonssamband (NLM), Indremisjonsforbundet (IMF) og Normisjon med sikte på å avklare enkelte praktiske spørsmål rundt dåpshandlinger forrettet i organisasjonsforsamlinger. Bakgrunnen var en situasjon hvor Møre biskop innskjerpet en praksis om at personer som ble døpt på bedehus automatisk ble innført i kirkeboken og ble medlemmer i Den norske kirke. I forbindelse med møtet ble det utarbeidet et notat som redegjorde for ulike sider ved saken, blant annet biskopens tilsynsansvar for prester som utførte slike dåpshandlinger uten å ha dette avklart med biskopen i forkant. Det reiser også problemstillingen med hvordan Den norske kirke forholder seg til dåp forrettet av ikke-ordinerte personer uten at dette utdypes i noen særlig grad. Det ble i dette arbeidet tydelig at det var få etablerte avtaler om hvordan praksis med dåp på bedehus skulle håndteres

På et møte tidlig i 2010 med misjonsorganisasjonene ble det bestemt at det skulle utarbeides en felles avtale på nasjonalt hold som skulle løse noen av disse utfordringene. Avtalen ble behandlet på Bispemøtet høsten 2010 (BM sak 24/10). Avtalen ble underskrevet av preses i Bispemøtet, valgt leder av Kirkerådet samt generalsekretærene i IMF, NLM og Normisjon.

Status

Det ligger i avtalen ingen føringer knyttet til at det skal føres egen statistikk for dåp på bedehus som senere blir kirkebokført i DNK. Kirken har dermed ikke tall som kan fortelle noe om utbredelsen av fenomenet eller om endringer. IMF og Normisjon har heller ingen slik statistikk sentralt, men de lokale forsamlingene kan ha det. Det er ikke gjort noe forsøk på å samle disse tallene.

NLM har gjennom sin rapportering tall for dåp utført i sine fellesskap:

Årstall	Antall personer døpt i NLM sammenheng	Medlemmer i DNK
2011	84	38
2012	114	38
2013	117	38
2014	96	47
2015	93	53
2016	108	36
2017	100	21

På grunn av manglende statistikk gjøres det her ingen forsøk på å tolke omfanget av ordningen og endringer de senere år. Det må heller kun slås fast at ordningen eksisterer og er i bruk.

Normisjon uttaler at dette er en ordning som fungerer etter intensjonen og bidrar til ryddighet i relasjonen mellom forsamling og kirke.

Relasjonen mellom Den norske kirke (DNK) og misjonsorganisasjonene

Situasjonen mellom DNK og organisasjonene som har underskrevet avtalen er endret siden 2011. IMF hadde før avtalen ble underskrevet, i 2009, opprettet et eget trossamfunn. NLM opprettet eget trossamfunn i 2015. Normisjon har ikke opprettet eget trossamfunn sentralt, men Normisjon Agder trossamfunn ble opprettet i 2017. NLM trossamfunn har i underkant av 11000 medlemmer og IMF oppgir at deres trossamfunn har omtrent 1000. IMF legger til at halvparten av medlemmene har kommet til i løpet av de siste to årene.

Opprettelsen av trossamfunn gjør ikke at døpte i forsamlingene automatisk blir medlem i organisasjonenes trossamfunn. NLM oppgir at dette avklares som en del av dåpssamtalen. Det er eksempler på foreldre som er medlem i DNK som velger å la barnet sitt innmelde i NLM trossamfunn; foreldre som er medlem i DNK som velger å la barnet sitt innmelde i DNK; foreldre som er medlem i NLM trossamfunn som velger å la barnet sitt innmelde i NLM trossamfunn. IMF oppgir at de også avklarer kirketilhørighet i dåpssamtalen.

Et arbeid med avtalen om registrering av dåp vil nødvendigvis måtte innebære en refleksjon omkring en helhetlig forståelse av relasjonen mellom organisasjonene og DNK. Det er vanskelig å gi en fyllestgjørende utgreiing av relasjonen i dette dokumentet, men relasjonene er mer sammensatt nå enn tidligere. Ikke minst har innføringen av liturgi for vigsel av personer av samme kjønn i 2017 bidratt til dette.

Avtalen om registrering av dåp omtaler i pkt 4. trosopplæring: «Den forsamling som doper har, sammen med fadderne, et ansvar for å gi den dømte opplæring i den kristne tro. Dåp og trosopplæring henger derfor sammen.» I januar 2018 ble Kirkerådet overrakt et dokument, «Kirkens unge», signert 11 barne- og ungdomsorganisasjoner, inkludert ACTA – barn og unge i Normisjon og NLM Ung. Selv om denne plattformen ikke tematiserer det praktiske knyttet til dåp, heter det at «...vi ønsker å bidra til en formålstjenlig dynamikk mellom kirkens trosopplæring og barne- og ungdomsarbeidet». Et slikt dokument er nyttig å se til i en sak som omhandler organisasjonenes relasjon til DNK.

Tilsyn med prestene

Misjonsorganisasjonene er selvstendige og ikke en organisatorisk del av Den norske kirke. Møter og dåpshandlinger på bedehusene står derfor ikke under biskopenes tilsyn. Det kan allikevel forekomme at prester fra DNK forretter dåp i slike fellesskap. Presten vil da være under biskopens tilsyn.

I avtale om registrering av dåp settes det ingen krav til bestemt liturgi annet enn at dåpen må skje i den treenige Guds navn og med bruk av vann. I notatet som ble utarbeidet i 2009 tematiseres prestedtjeneste utført av prester i Den norske kirke utenfor Den norske kirkes lokaler og liturgier. Det ble anbefalt at det er kontakt mellom biskop og prest i forkant av slike handlinger, men at det ikke var tjenlig å forfølge denne siden ved saken videre. Den formelle avtalen fra 2011 må sies å ha ryddet opp i det prinsipielle ved dette i pkt 5. som omhandler tilsyn.

Veien videre

Avtale om registrering av dåp sier i pkt 6. at «partene er enige om avholde møter for å evaluere avtalen». Det er siden 2011 ikke avholdt noe slikt møte, selv om det har vært mange møtepunkter mellom ledelsen i kirken og de ulike organisasjonene. Biskopene bes dermed om å vurdere om det skal tas initiativ til et slikt møte, og hva som evt bør tematiseres. Det kan være situasjoner som har oppstått lokalt eller trender som ikke merkes på sentralt nivå som bør løftes inn i et slikt møte. Det bør vurderes om et slikt møte kun skal dreie seg om avtalen om registrering av dåp eller om det skal inngå som en del av et større møte mellom DNK og misjonsorganisasjonene.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Denne saken har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser.